

Sygn. akt V K 13/18

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2018 r.

Sąd Rejonowy w Giżycku w V Zamiejscowym Wydziale Karnym z siedzibą w Węgorzewie w składzie:

**Przewodniczący – SSR Lidia Merska**

Protokolant – Marta Kornacka

w obecności Prokuratora -----

oskarżycielki posiłkowej J. S.

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2018 r., na rozprawie

sprawy **A. B.**

urodzonego (...) w G.

syna J. i M. z d. G.

oskarżonego o to, że: w okresie od 21 stycznia 2017 r. do 25 października 2017 r. w m. S. gm. W., uporczywie uchylał się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego na rzecz małoletniej córki J. B. w kwocie 500 zł miesięcznie, określonego co do wysokości wyrokiem Sądu Rejonowego w Giżycku z dnia 14 grudnia 2010 r. sygn. akt III RC 433/10, zmienionego następnie wyrokiem Sądu Rejonowego w Giżycku dnia 17.10.2012 r. sygn. akt III RC 354/12, doprowadzając do zaległości w wysokości przekraczającej trzykrotność świadczenia okresowego tj. 1500 złotych, w wyniku czego naraził osobę uprawnioną niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych i działał na jej szkodę, reprezentowanej przez matkę J. S.

**tj. o czyn z art.209 § 1a kk**

1. Oskarżonego **A. B.** uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 209§1a kk w zw. z art. 34§1 i §1a pkt 1 kk i art. 35§1 kk, art. 34 § 3 kk w zw. z art. 35 § 4 kk skazuje go na karę 8 (osiem) miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 24 (dwadzieścia cztery) godzin w stosunku miesięcznym, a także zobowiązuje go do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łóżenia na utrzymanie córki J. B..
2. Zwalnia oskarżonego od obowiązku ponoszenia opłat i pozostałych kosztów sądowych.

Sygn. akt VK 13/18

## UZASADNIENIE

A. B. i J. S. są rodzicami J. B., dziecko urodziło się (...)

W dniu 14.12.2010r w Sądzie Rejonowym w Giżycku zapadł wyrok sygn. akt III RC 433/10 określający obowiązek alimentacyjny A. B. wobec córki na kwotę 300zł miesięcznie – k. 41, a następnie dnia 17.10.2012r wyrok – sygn. akt III RC 354/12 zmieniający wysokość alimentów do kwoty 500zł miesięcznie - k. 6, 42.

Na dzień 23.10.2017r zaległość w płaceniu alimentów przez A. B. wyniosła 43.957,47zł – k. 1. Od dnia prowadzenia wobec niego postępowania egzekucyjnego – 12.01.2011r - wpłacił 90 zł na poczet zaległości – k. 12. A. B. od

20.02.2017r nie figuruje w ewidencji bezrobotnych Urzędu Pracy w W., został wykreślony z powodu niestawienia się w wyznaczonym terminie – k. 14, a był zarejestrowany od dnia 31.01.2017r do 19.02.2017r – k. 15.

Decyzją z dnia 31.08.2016r i 06.09.2017r Dyrektor Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w W. przyznał świadczenie z funduszu alimentacyjnego do ukończenia 18 roku życia J. B. w kwocie 500zł – k. 2, 31 – od 01.10.2017r do 30.09.2018r. i wcześniej od 01.10.2016r do 30.09.2017r. A. B. odbywał karę pozbawienia wolności od dnia 26.03.2016r do 20.01.2017r – k. 32.

J. B. mieszka wraz z matką J. B. S. oraz rodzeństwem w S.. Matka dziecka otrzymuje również świadczenia z MGOPS w W. – zasiłki rodzinne na każde z dzieci, zasiłek na pokrycie dojazdów do szkoły, dodatek z tytułu rozpoczęcia nauki w szkole, zasiłek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – k. 3 – 4 oraz świadczenie z programu 500+. Ponadto w okresie od 01.08.2016r do 31.12.2017r J. S. pobrała świadczenia w łącznej kwocie 3500zł – k. 27. Całkowita kwota pobranych świadczeń w okresie od 01.08.2016r do 30.11.2017 wynosi 71.259,59zł – k. 29. Matka dziecka pracuje na ¼ etatu w sklepie za wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie około 400zł, pozostaje w związku konkubenckim z D. C., który pracuje jako pracownik budowlany – k. 35. Otrzymywane świadczenia pozwalają na zaspokojenie podstawowych potrzeb dziecka. Dziewczynka uczy się w szkole w R., gdzie codziennie dojeżdża. Korzysta z zajęć pozalekcyjnych, które organizuje szkoła. A. B. ostatni raz widział córkę jak miała dwa lata, nie interesuje się jej wychowaniem ani potrzebami.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: zeznań świadka J. S. k. 79v, wyjaśnień oskarżonych k. 79 oraz dowodów wymienionych powyżej.

Oskarżony A. B. przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i wyjaśnił, że nie płaci alimentów ponieważ nie ma pracy i pieniędzy. Podał, że nie odwiedza córki, ponieważ jest pozbawiony praw rodzicielskich. Stwierdził, że w wypadku gdy znajdzie pracę to będzie sponował alimenty, ale nie wie kiedy to nastąpi.

Oskarżycielka posiłkowa – J. S. przedstawiła swoją sytuację materialną, sytuację rodzinną dziecka. Zdaniem Sądu stan faktyczny w przedmiotowej sprawie jest bezsporny, wynika z zeznań świadka, dokumentów oraz wyjaśnień oskarżonego.

Na pewno brak pracy i dochodów oskarżonego nie zwalnia go z obowiązku czynienia starań o zaspokojenie potrzeb dziecka. Oskarżony był zarejestrowany jako osoba bezrobotna, a po skreśleniu z ewidencji już ponownie się nie zarejestrował. Odbywał wcześniej kary pozbawienia wolności k. 63 – 64, ale przebywał również na wolności i nie interesował się w ogóle losem córki.

Odpowiedzialności karnej za popełnienie czynu kwalifikowanego z art. 209a§1kk podlega ten, kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące i naraża osobę uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. Zmiana przepisów nastąpiła z dniem 31.05.2017r – Dz. U. z 2017r poz. 952.

Samo zachowanie zawierające się w pojęciu "uchylanie się" polega na niewypełnieniu ciążącego na sprawcy obowiązku, takiego jednak, który jest w ogóle możliwy do wykonania (wyr. SN z 9.5.1995 r., III KRN 29/95, OSNKW 1995, Nr 9–10, poz. 64; wyr. SN z 4.9.2008 r., II KK 221/08, OSNwSK 2008, Nr 1, poz. 1755). Przystępstwa z art. 209 § 1 kk może zatem dopuścić się tylko ten, kto mógłby wykonać ciążący na nim obowiązek, ale nie czyni tego mimo realnych możliwości. Sprawca nie wypełnia zatem obowiązku, bo nie chce go wypełnić lub ten obowiązek lekceważy (post. SN z 17.4.1996 r., II KRN 204/96, Prok. i Pr. 1996, Nr 11, poz. 4). W pojęciu uchylania się zawarty jest zatem zawsze negatywny stosunek psychiczny sprawcy do świadczenia, sprawiający, że nie dopełnia on swojego obowiązku, mimo że ma obiektywną możliwość jego wykonania. Przystępstwo z art. 209 kk zachodzi w sytuacji powtarzającego się uchylania zabarwionego ujemnie z uwagi na złą wolę sprawcy, która wyraża się najczęściej w ignorowaniu w sposób

tendancyjny obowiązkowi świadczenia opieki materialnej (wyr. SN z 3.7.2003 r., II KK 125/03, OSNwSK 2003, Nr 1, poz. 1458; wyr. SN z 27.2.1996 r., II KRN 200/95, Prok. i Pr. 1996, Nr 10, poz. 8; post. SA w Krakowie z 13.12.2000 r., II AKz 289/00, KZS 2000, Nr 12, poz. 28). Art. 209 § 1a KK stanowi typ kwalifikowany polegający na narażeniu pokrzywdzonego na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb Sąd Najwyższy wskazał, że "fakt zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych uprawnionego kosztem znacznego wysiłku osoby współzobowiązanej do alimentacji albo przez inne osoby niezobowiązane nie wyłącza ustawowego znamienia narażenia na niemożność zaspokojenia tych potrzeb" (uchw. SN z 9.6.1976 r., VI KZP 13/75, OSNKW 1976, Nr 7, poz. 86). W orzecznictwie wielokrotnie wskazywano, że okoliczność, iż Fundusz Alimentacyjny pokrywa zaliczkowo należne kwoty alimentacyjne zasądzone od dłużnika, który uchyla się od ich uiszczania, nie zmienia faktu, że samo ich niepokrywanie przez sprawcę może wypełniać także znamię narażenia pokrzywdzonych na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Przyjmuje się bowiem, że pomoc z Funduszu Alimentacyjnego działa tak samo, jak działa każda inna pomoc od osób niezobowiązanych, które z pobudek humanitarnych umożliwiały egzystencję osób pokrzywdzonych (wyr. SA w Poznaniu z 16.12.1996 r., II AKa 407/96, OSA 1997, Nr 4, poz. 18; wyr. SN z 27.3.1987 r., V KRN 54/87, OSNPG 1987, Nr 8, poz. 103; uchw. SN z 9.6.1976 r., VI KZP 13/75, OSNKW 1976, Nr 7, poz. 86). Konieczne jest zatem zabezpieczenie minimum egzystencji w postaci środków przeznaczonych na utrzymanie i wykształcenie dziecka, lecz także stworzenie mu warunków umożliwiających zaspokojenie potrzeb wyższego rzędu, istotnych dla kształtowania jego osobowości i nawyków kulturalnych (wyr. SN z 27.3.1987 r., V KRN 54/87, OSNPG 1987, Nr 8, poz. 103). Odnosząc te rozważania do przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, iż oskarżony dopuścił się popełnienia zarzucanego mu czynu z winy umyślnej w zamiarze bezpośrednim. Oskarżony doskonale zdawał sobie sprawę, że ciąży na nim obowiązek alimentacyjny wobec córki, uzyskiwał dochody, które przeznaczał na własne potrzeby, nie interesował się losem córki, jej życiem, edukacją, ponoszeniem kosztów utrzymania. Podejście oskarżonego do jego obowiązków jako ojca nie było odpowiedzialne, skoro cały ciężar utrzymania dziecka, opieki nad nim zostawił matce, sam nawet nie wykazując minimum zainteresowania. Samo ograniczenie praw rodzicielskich oskarżonemu nie oznacza automatycznie, że nie może kontaktować się z dzieckiem. Zdaniem Sądu czyn popełniony przez oskarżonego charakteryzuje się dużym stopniem społecznej szkodliwości. Oskarżony mając pełną świadomość ciężących na nim obowiązków odnośnie alimentacji, mimo osiągniętych dochodów nawet niewielkich, nie przeznaczył żadnych pieniędzy na utrzymanie córki.

Sąd wymierzył oskarżonemu karę 8 miesięcy ograniczenia wolności wraz z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 24 godzin oraz zobowiązał go do wykonywania ciężącego na nim obowiązku lożenia na utrzymanie córki J. B..

Orzeczenie wobec niego kary ograniczenia wolności wraz z obowiązkiem wykonywania pracy na cele społeczne będzie niewątpliwie miało walor zarówno wychowawczy jak i wystarczającej reakcji prawno – karnej w stosunku do tego oskarżonego. Z samego faktu, iż oskarżony był dotychczas kilkakrotnie karany, również za czyn kwalifikowany z art. 209§1kk, nie można wyprowadzać wniosku, iż jedynie kara bezwzględna pozbawienia wolności będzie adekwatna do wagi czynu. Oskarżony opuścił zakład karny 20.01.2017r, zatem ten rodzaj kary nie odniósł spodziewanego rezultatu w jego zachowaniu, a poza tym najistotniejsze jest aby podjął zatrudnienie, a z uzyskiwanego dochody spłacał należności.

Sąd omyłkowo nie zmienił kwalifikacji czynu oskarżonego uzupełniając o art. 64§1kk, ponieważ wyrokiem z dnia 31.10.2013r sygn. akt VK 194/13 oskarżony A. B. został skazany na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności wraz z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat, za popełnienie czynu kwalifikowanego z art. 209§1kk w zw. z art. 91§1kk. Wykonanie kary wobec oskarżonego zarządzono postanowieniem z dnia 20.08.2015r – k. 64v, a karę odbywał w okresie od 26.03.2016r do 20.01.2017r – dane wg systemu Noe-Sad.

Sąd zwolnił oskarżonego od obowiązku ponoszenia kosztów procesu ponieważ nie uzyskuje on dochodów pozwalających na ich poniesienie – art. 624§1kpk.